

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДВНЗ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» (Слов'янськ-Дніпро, Україна)

ІНСТИТУТ ЛИТОВСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ФОЛЬКЛОРУ (Вільнюс, Литва)

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (Харків, Україна)

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО (Мелітополь-Запоріжжя, Україна)

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЕДКЕМП УКРАЇНА» (Харків, Україна)

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

edcamp
UKRAINE

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНА КУЛЬТУРА УЧАСНИКІВ І УЧАСНИЦЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

ЗБІРНИК ТЕЗ

Міжнародної
науково-практичної
конференції

4 червня 2025

Слов'янськ-Дніпро

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ДОНБАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
(Слов'янськ-Дніпро, Україна)
ІНСТИТУТ ЛИТОВСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ І ФОЛЬКЛОРУ (Вільнюс, Литва)
КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД «ХАРКІВСЬКА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА
АКАДЕМІЯ» ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ (Харків, Україна)
МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО (Мелітополь-Запоріжжя, Україна)
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ЕДКЕМП УКРАЇНА» (Харків, Україна)**

ЗБІРНИК ТЕЗ

***Міжнародної науково-практичної конференції
«СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНА КУЛЬТУРА УЧАСНИКІВ І УЧАСНИЦЬ
ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ»***

4 червня 2025 року

**Слов'янськ–Дніпро
2025**

УДК 37.015.31:316.61:159.942

С70

Соціально-емоційна культура учасників і учасниць освітнього процесу : збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції (4 червня 2025 р.) / за заг. ред. Т. Євтухової. — Слов'янськ–Дніпро : ДВНЗ «ДДПУ». 2025. — 137 с.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Катерина ЮР'ЄВА	– докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри музичного мистецтва, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди
Владислав ДИЧКО	– доктор біологічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання, спорту та біології, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Тетяна ЄВТУХОВА	– завідувачка кафедри природничих та мистецьких дисциплін, кандидатка педагогічних наук, доцентка, ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Галина ПШЕНІЧКІНА	– докторка гуманітарних наук (етнологія), старша наукова співробітниця Відділу фольклорного архіву Інституту литовської літератури і фольклору, доцентка Дніпровської академії музики
Вікторія ГРИНЬКО	– докторка педагогічних наук, професорка кафедри природничих та мистецьких дисциплін ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет»
Ольга РАССКАЗОВА	– керівниця Лабораторії соціально-емоційного навчання ГО «ЕдКемп Україна», докторка педагогічних наук, професорка кафедри соціальної роботи Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради
Маргарита ВОРОВКА	– докторка педагогічних наук, професорка кафедри освітології та педагогіки мистецтва Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького

Подані у збірнику матеріали виступів учасників і учасниць Міжнародної науково-практичної конференції «Соціально-емоційна культура учасників і учасниць освітнього процесу», яка відбулася 4 червня 2025 року в онлайн-форматі, висвітлюють концептуальні засади розробки програм та інструментів соціально-емоційного навчання і його інтеграцію в освітні програми закладів освіти України; розкривають мистецтво як ресурс психосоціального благополуччя дітей і педагогів.

Призначено для науковців/-иць, науково-педагогічних, педагогічних працівників/-иць, здобувачів/-ок вищої освіти, працівників/-иць соціальної та мистецької галузей.

За достовірність інформації, цитат, посилань на літературні джерела та вживання власних імен відповідальні автори публікацій.

Рекомендовано Вченою радою Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»
Протокол № 10 від «30» червня 2025 р.

© Кафедра природничих та мистецьких дисциплін, 2025
©ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2025

ЗМІСТ

Напрямок 1. Концептуальні засади розробки програм та інструментів соціально-емоційного навчання

<i>Андрєєва Марія, Шатохін В'ячеслав.</i> Можливості впровадження соціально-емоційного навчання в закладах вищої освіти в умовах інклюзивного суспільства	7
<i>Волошина Оксана, Панюк Ксенія.</i> Соціально-емоційне навчання як чинник формування емоційного інтелекту майбутнього вчителя.....	11
<i>Гринько Вікторія.</i> Соціально-емоційне навчання в цифрову епоху.....	13
<i>Жулінська Ганна.</i> Соціально-емоційне навчання (SEL) як інструмент запобігання булінгу в освітньому середовищі.....	15
<i>Кожевнікова Алла, Тихонова Ольга.</i> Роль здоров'язберезувальних технологій та соціально-емоційної культури в процесі розвитку особистості учня.....	18
<i>Кожевнікова Алла.</i> Соціально-емоційна культура як ключовий компонент соціально-емоційного навчання особистості майбутнього педагога в умовах війни.....	20
<i>Краснолобова Ірина, Чернецька Юлія.</i> Соціально-емоційне навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів як інструмент протидії гендерно-зумовленому насильству.....	22
<i>Лобачова Ірина.</i> Інтеграція емоційного інтелекту в освітній процес здобувачів початкової освіти.....	24
<i>Мільчевська Ганна.</i> Педагогічні умови ефективного використання ігрового матеріалу як засобу інтелектуального розвитку дитини дошкільного віку.....	25
<i>Нетребя Марина, Хаджинова Ірина.</i> Специфіка організації медіаосвіти в закладах освіти в контексті соціально-емоційного навчання.....	28
<i>Рассказова Ольга, Елькін Олександр.</i> Дослідження TALIS 2024–2026 як інструмент розвитку освітньої політики України.....	30
<i>Рисюкова Аліна, Сіляк Олександра.</i> Соціально-емоційна компетентність вчительства як чинник освітньої мотивації учнівства початкової школи.....	33

Напрямок 2. Досвід інтеграції соціально-емоційного навчання в освітні програми закладів освіти України

<i>Башмакова Наталія.</i> Дисципліна «клас ансамблю» в контексті реалізації соціально-емоційного навчання в музичних закладах вищої освіти.....	35
<i>Бельдій Алла.</i> Роль соціально-емоційного та етичного навчання у професійній підготовці медичних сестер.....	37
<i>Білобров Оксана.</i> Соціально-емоційні навички як інструмент для ефективного формування компетентностей учнівства.....	39
<i>Бунчук Оксана, Михальчук Микола, Завгородній Микола.</i> Особистісні якості як інтегральна характеристика готовності випускника зов до майбутньої професійної діяльності.....	41
<i>Гришко Світлана, Непша Олександр.</i> Формування досвіду емоційно-ціннісного ставлення до світу через вивчення географії в умовах нової української школи.....	43
<i>Гурська Ольга, Мироненко Леонід.</i> Упровадження соціально-емоційного навчання в українських школах: виклики, досвід, перспективи.....	46
<i>Жейнов Сергій.</i> Значення проєктної діяльності у процесі навчання учнів 5–6 класів.....	49
<i>Жмуренко Ольга.</i> Соціально-емоційне навчання на уроках математики в умовах НУШ.....	51

Зеленюк Альона, Жейнова Світлана. Гендерне виховання дітей дошкільного віку засобами сюжетно-рольових ігор.....	54
Кашилаков Олександр. Програмний формат «місток»: досвід реалізації проекту «Підтримка дітей та молоді через соціально-емоційну освітню діяльність.....	56
Куницька Анастасія, Жейнова Світлана. Роль гри у трудовому вихованні дітей дошкільного віку.....	58
Лавка Анасія, Барда Світлана. Роль сім'ї та школи у формуванні соціально-емоційних навичок в учнів молодшого шкільного віку.....	60
Левіт Дмитро. Музично-сценічні практики у закладах вищої освіти: розвиток soft skills через проєктну діяльність.....	62
Петренко Аліна. Формування психологічної стійкості у дітей через інтеграцію мистецтва в освітній процес.....	64
Печенева Вікторія, Пучков Ігор. Креативна математика і розвиток емоційного інтелекту молодших школярів.....	67
Пістряк Світлана. Тренінгові вправи як ефективний засіб розвитку емоційного інтелекту учнів молодшої школи.....	69
Пристинський Володимир, Пристинська Тетяна. Формування соціально-емоційних навичок у процесі фізичного виховання учнівської молоді	71
Хващевська Ольга. Інтеграція соціально-емоційного навчання в читацьку діяльність здобувачів початкової освіти.....	74
Ябурова Ганна. Використання візуальних матеріалів як інструменту соціально-емоційного навчання на уроках англійської мови в початковій школі.....	78

Напрямок 3. Мистецтво як ресурс психосоціального благополуччя дітей і педагогів

Гранат Анастасія. Мистецтво як мова любові і патріотизму до батьківщини.....	82
Гусак Наталія. Мистецтво як інструмент подолання стресу в шкільному середовищі.....	84
Євтухова Тетяна, Осипова Наталія. Творчість як ресурс психосоціальної підтримки українок-вимушених переселенок: досвід участі у фольклорному колективі в Литві.....	86
Ланіна Тетяна. Пісня як дзеркало внутрішнього стану: вокальна діагностика емоційної сфери.....	89
Левіт Дмитро. Артрежисура шкільного свята: між естетикою, терапією і педагогікою.....	91
Молчанова Карина, Лупаренко Світлана. Інтеграція музикотерапії в освітній процес.....	94
Переверзєва Олена. Музичне мистецтво у структурі здоров'язберігаючих технологій в освітньому процесі.....	96
Пишнічкіна Галина. Український фольклор у Литві: співочі практики вимушених емігрантів та етнічних литовців.....	100
Федоренко Ольга. Емоційна культура викладача як запорука творчої та продуктивної атмосфери на уроках вокалу.....	103
Філіппова Олена, Зубченко Олександр. Ютуб як чинник первинної соціалізації дітей старшого шкільного віку.....	106
Чугай Сергій. Терапевтичний потенціал музики як ресурс соціально-емоційного благополуччя здобувачів освіти.....	108
Юр'єва Катерина, Соколова Алла. Ранковий спів як інструмент соціально-емоційного навчання: досвід данської школи.....	111

Напрямок 4. Стратегії та програми для навчання майбутнього вчительства методикам соціально-емоційного навчання

Батура Даріна. Вправи на розвиток емоційної компетентності вчителів початкових класів.....	116
Волкова Катерина, Печериця Наталія. Інтеграція соціально-емоційного навчання в освітні програми закладів вищої освіти як стратегія підтримки ментального здоров'я здобувачів/ок вищої освіти.....	118
Давидюк Марина. Досвід впровадження практик соціально-емоційного навчання в професійну підготовку майбутніх учителів (на прикладі педагогічних ЗВО м. Вінниці).....	121
Кабанова Дар'я. Інноваційні підходи до розвитку м'яких навичок у підготовці майбутніх учителів.....	124
Митяй Богдан. Розвиток соціально-емоційної компетентності майбутніх учителів англійської мови.....	126
Нємцева Наталія. Соціально-емоційне навчання як невід'ємний елемент професійної підготовки вчителя нової української школи.....	128
Плахотський Олександр. Застосування цифрових платформ і віртуальних середовищ у формуванні художньо-естетичних компетентностей у майбутнього вчительства.....	130
Чен Чже. Місце соціально-емоційних навичок у громадянській компетентності майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти Китаю.....	133
Чухрій Влада, Хаджинова Ірина. Цифрові інструменти підтримки емоційного благополуччя майбутніх учителів.....	134

чином, інтеграція цих аспектів у навчальний процес є необхідною умовою для виховання фізично, емоційно та соціально здорової особистості.

Література

1. Гончаренко М. С., Лупаренко С. Є. Поняття «валеопедагогіка» та «педагогічна валеологія» у психолого-педагогічній літературі. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*: науковий журнал. 2010. № 3 (5). С. 30–38.
2. Дерябіна А. К. Активізація мозкової діяльності засобами здоров'язбережувальних технологій на уроках у початковій школі: метод. посібн. Кременчук, 2022. 60 с. URL: <https://surl.li/xmwmds> (дата звернення: 30.05.2025).
3. Шашенкова А. О. Соціо-емоційна компетентність як особливий педагогічний ресурс. *Сучасні концепції викладання природничих дисциплін в медичних освітніх закладах*: XIV міжрегіон. наук.-методич. інтернет-конф., м. Харків, 14–15 грудня 2021 р. Харків, 2021. С. 218–219. URL: <https://surl.li/xzztvt> (дата звернення: 30.05.2025).

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНА КУЛЬТУРА ЯК КЛЮЧОВИЙ КОМПОНЕНТ СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА В УМОВАХ ВІЙНИ

*Алла КОЖЕВНИКОВА, доцентка
кафедри освітології та педагогіки мистецтва
Мелітопольського державного педагогічного університету
імені Богдана Хмельницького, Україна*

Сьогодні, коли, на жаль, для України війна стала суворою реальністю, питання соціально-емоційного навчання набуває особливого значення. Адже майбутні педагоги – це не просто носії знань, а й ментори, тьютори, вихователі, здатні формувати особистість учня, підтримувати його емоційний стан та допомагати адаптуватися до складних життєвих обставин.

Соціально-емоційна культура педагога є ключовим компонентом цього процесу, бо саме вона сприяє ефективній комунікації, розвитку емпатії та формуванню стійкості до стресу. В умовах війни ця культура набуває ще більшої ваги: педагоги повинні не лише навчати, а й бути опорою для своїх учнів, допомагати їм справлятися з труднощами та знаходити мотивацію до навчання.

Соціально-емоційне навчання досліджували вітчизняні вчені Л. Гриневич, О. Глоба, В. Гринько, Т. Дрожина, О. Елькін, Т. Євтухова, О. Марущенко, Л. Михайленко, В. Панченко, О. Рассказова, А. Філіпової та закордонні – Р. Вайсберг, Т. Гуллотте, Н. Дужик, Дж. Дурлак, К. Домітровіч, К. Колін, Дж. Махоні, Дж. Дурлака, П. Бартоло, В. Кавіоні, які займалися вивченням компетентностей та м'яких навичок, покладених в основу соціально-емоційного навчання. А специфіку соціально-емоційної культури особистості в своїх дослідженнях розкривали Л. Кондрашова, Л. Сбітнєва, В. Семке, Л. Соколова, М. Телешевська, О. Чебикін та ін.

Соціально-емоційне та етичне навчання в Україні здійснює громадська організація «ЕдКемп Україна» в межах загальнонаціонального шкільного експерименту за участі Інституту модернізації змісту освіти, Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України та за підтримки GIZ Civil Peace Service Ukraine (Громадська служба миру – GIZ Україна) [4].

Соціально-емоційна культура майбутнього педагога – це сукупність знань, умінь та навичок, які дозволяють ефективно взаємодіяти з оточуючими, розуміти та регулювати свої емоції, а також будувати здорове середовище в навчальному закладі.

Ми погоджуємося з Н. Дужик, що як складник освітнього процесу соціально-емоційне навчання спрямоване на усвідомлення студентами своїх емоцій та умінь ними управляти, на вирішення конфліктних ситуацій, підтримання дружніх стосунків з оточуючими, прийняття відповідальних рішень та умінь справлятися з поставленими викликами [2, с. 188]. Розділяємо думку В. Панченко, що специфіку основних компетентностей соціально-емоційного навчання розкривали дослідники К. Колін, Дж. Дурлак, К. Домітровіч, Р. Вайсберг, Т. Гуллотте й визначили п'ять основних, розвиток яких передбачений у програмах для різних освітніх рівнів, які містять самосвідомість, самокерування, відповідальне прийняття рішень, соціальну свідомість і навички установки та підтримки взаємовідносин. Учена зазначає, що зазначені компетентності взаємодіють і доповнюють одна одну, створюючи повноцінний набір навичок, необхідних для успішного соціально-емоційного функціонування в освітньому та професійному середовищі. Процес соціально-емоційного навчання допомагає студентам розвивати ці компетентності, щоб легше адаптуватися до змін, досягати особистих та професійних цілей та будувати здорові міжособистісні відносини [3, с. 92].

Доцільно відзначити комплекс рекомендацій специфіки соціально-емоційного навчання й розвитку соціально-емоційної культури суб'єктів освітнього процесу:

- при розробленні нових освітніх програм орієнтувати їх на нові результати навчання, що включають розвиток емоційного інтелекту людини;
- переглянути чинні освітні програми для впровадження в них елементів соціально-емоційного навчання;
- розвинути і поширити кращі практики соціально-емоційного навчання;
- відповідно до нового Професійного стандарту учителя, який містить підготовку до соціально-емоційного навчання, переглянути програми підвищення кваліфікації вчителів;
- запровадити підготовку до соціально-емоційного навчання в освітні програми підготовки вчителів в університетах [1, с. 47].

Розвиток соціально-емоційної культури майбутнього педагога в умовах війни є не просто бажаним, а життєво необхідним. Це інвестиція в майбутнє української освіти та психічного здоров'я молодого покоління.

Література

1. Аналітичний огляд «Можливості для реалізації соціально-емоційного навчання в рамках реформи «Нова українська школа» (Feasibility Study on Opportunities for SEL within New Ukrainian School Reform) / Гриневич Л., Дрожжина Т., Глоба О. та інші; за заг. ред. Л. Гриневич, С. Калашнікової. Київ, «Видавнича група «Шкільний світ», 2021. 312 с.
2. Дужик Н. Соціально-емоційне навчання в системі сучасних педагогічних знань. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2020. Вип. 27 (2). С. 186–192. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apgnd_2020_27%282%29_32 (дата звернення: 30.05.2025).
3. Панченко В. Соціально-емоційне навчання як сучасна педагогічна парадигма у вищій освіті. *Інноваційна педагогіка*. Випуск 65. Том. 2. 2023. С. 91–94. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/65.2.19>

4. СЕЕН в Україні – EdCamp Ukraine URL: <https://www.edcamp.ua/seelukraine/seen-v-ukraini/> (дата звернення: 30.05.2025).

СОЦІАЛЬНО-ЕМОЦІЙНЕ НАВЧАННЯ УЧНІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНО-ЗУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ

*Ірина КРАСНОЛОБОВА, директорка
Комунального закладу «Центр надання допомоги
постраждалим від насильства, Україна*

*Юлія ЧЕРНЕЦЬКА, докторка педагогічних наук,
професорка кафедри соціальної роботи
Комунального закладу «Харківська гуманітарно-педагогічна
академія» Харківської обласної ради, Україна*

Проблема протидії гендерно-зумовленому насильству є серед пріоритетних цілей практики соціальної роботи й освітніх практик фактично у всьому світі, незалежно від ступеня демократичного розвитку тої чи іншої держави. Дійсно, масштаби гендерного насильства вражають, і для України ця проблема також значна та актуальна. Оптимальним віком профілактики, а отже, і протидії домашньому насильству, вважається дошкільний і шкільний вік, оскільки саме в цей період закладається фундамент полорольової ідентифікації людини, формується розуміння гендерних ролей, тому розвиток соціально-емоційних навичок є вкрай актуальною проблемою.

Метою тез є розкриття напрямів соціально-емоційного навчання учнів як інструменту протидії гендерно-зумовленому насильству в закладах загальної середньої освіти.

Саме гендерне та домашнє насильство було предметом аналізу таких науковців як Н. Аніщук, Т. Бугаєць, О. Герасименко, О. Головіна, М. Качинська, О. Коломоєць, М. Маєрчик, Н. Маркова, В. Мовчан, О. Плахотник, Р. Наливайко тощо.

Передумови для вивчення соціально-емоційного навчання закладено у фундаментальних роботах закордонних науковців, таких як Т. Армстронг, Г. Гарднер, П. Саловей, Д. Майєра, Д. Гоулман, Р. Бар-Он та ін.

Соціально-емоційне навчання як напрям зміцнення освітніх практик вивчено сучасними українськими ученими О. Елькіним, В. Гринько, О. Рассказовою, О. Марущенком та іншими ученими. Водночас, соціально-емоційне навчання (СЕН) як спосіб протидії гендерно-зумовленому насильству в закладах загальної середньої освіти розглянуто недостатньо.

На думку О. Елькіна, О. Рассказової, В. Гринько, О. Марущенка соціально-емоційне навчання сьогодні розглядається як важливий складник освіти, синергетичний з академічним навчанням, що сприяє навчальним досягненням, освоєнню творчих завдань, ментальному здоров'ю, соціальній залученості та благополуччю учнівства загалом; як ефективний інструмент для подолання викликів, які постають перед учасницями й учасниками освітнього процесу і насамперед зумовлені кризами, які спостерігаються глобально та в Україні [1, с. 97].

Дійсно, сьогодні соціально-емоційне навчання є потужним інструментом у боротьбі з гендерно зумовленим насильством у закладах загальної середньої освіти